

Checklista för handelsagenter - begrepp, lagar och regler

Vi på säljarnas kan det här med agentavtal och hjälper dig om det blir problem. I den här guiden går vi igenom de viktigaste begreppen som du som handelsagent bör känna till.

Handelsagent

Att vara handelsagent ger möjlighet till bra intäkter men är samtidigt förenat med en del risker.

Som handelsagent har du inte samma skydd som en vanlig anställd säljare har, eftersom du inte är anställd av huvudmannen utan bara förmedlar dennes varor. Därför gäller det att ha koll på agentavtalet du ingår med huvudmannen och att veta vad lagen ger dig för rättigheter.

Provision

Som agent arbetar du för en eller flera huvudmän. Din ersättning är vanligen i form av provision baserad på priset på de varor som du förmedlar under uppdragstiden.

Din rätt till provision förutsätter att kunden betalar men du har rätt till provision även om:

- huvudmannen levererar felaktig vara till kunden.
- huvudmannen är sen i sin leverans till kunden.
- huvudmannen gett kunden anstånd med betalning utan ditt samtycke.
- kunden bara delvis fullföljer avtalet. Du har då rätt på provision för den del som kunden fullföljt.

Konkurrensklausul

Konkurrensklausulen efter att ditt avtal upphört gäller bara för de slags varor som du varit agent för och maximalt i två år.

Avgångsvederlag

Avgångsvederlaget finns också reglerat i lag om handelsagentur och är en ersättning som du som agent får efter att agentavtalet upphört. Det ger ersättning för de affärsförbindelser som du upparbetat för huvudmannen och för den provision som du skulle fått om avtalet inte upphört.

Avgångsvederlag ska betalas om:

- du har tillfört nya kunder
- du genom din verksamhet har ökat försäljningen med mer än 50 procent på redan existerande kunder

Avgångsvederlag betalas normalt sett inte ut om

- huvudmannen säger upp avtalet på grund av pliktförsummelse från din sida
- du själv väljer att säga upp avtalet

Avgångsvederlaget kan som mest vara ett belopp motsvarande ett års ersättning.

Du kan begära avgångsvederlag senast inom ett år från det att uppdraget upphörde. Därefter har du inte längre rätt att kräva det.

Efterprovision

Om huvudmannen och kunden ingår ett avtal efter att ditt agentavtal upphört har du rätt till efterprovision om:

- det huvudsakligen var din förtjänst att avtalet blev av
- det ingås inom rimlig tid efter att ditt agentavtal löpt ut
- avtalet togs emot under tiden du hade ett agentavtal.

Till skillnad mot avgångsvederlag spelar det ingen roll vem som sagt upp agentavtalet, du har ändå rätt till efterprovision.

Lojalitetsplikt

I början är det naturligt att du ägnar mycket tid åt att bearbeta marknaden och kunder för din huvudman. Men när du väl fått igång maskineriet öppnar sig möjligheten för dig att ta in fler huvudmän.

Lojalitetsplikten innebär inte att du som agent måste ägna hela din arbetstid åt en enda huvudmans produkter. Som agent är det vanligt att du har flera huvudmän, ofta i samma bransch men med produkter som i sig inte konkurrerar med varandra. Som anställd säljare däremot är du ofta förhindrad att arbeta för andra

Lagen

Reglerna som gäller mellan huvudman och agent finns i lagen om handelsagentur eller agentlagen som den vanligen kallas.

Lagen är skriven till förmån för dig som agent och är i vissa delar tvingande, vilket innebär att det i agentavtalet inte går att skriva bort de flesta skydd som lagen ger dig.

Däremot kan agentavtalet alltid skrivas så att det blir mer förmånligt för dig som agent än vad lagen säger.

Provisionsredovisning

Senast en månad efter varje kvartal ska huvudmannen ge agenten en provisionsnota.

Provisionsnotan ska innehålla uppgifter om kunder, varor och varumängd, fakturabelopp och datum samt provisionssats och provisionsbelopp.

Om någon kund inte betalat eller fallit bort ska detta också detta meddelas agenten.

Uppsägning

Uppsägningstiden är minst 1 månad under första avtalsåret och ökar därefter med 1 månad för varje påbörjat avtalsår, upp till max 6 månader. Du och huvudmannen kan dock komma överens om att uppsägningstiden ska fortsätta vara 3 månader från fjärde året och framåt.

Rättsskyddsförsäkring

Som handelsagent måste du själv teckna en rättsskyddsförsäkring. Genom försäkringen kan du få ersättning för att anlita en advokat eller juridiskt ombud.

Tvister

Som alltid i tvister med motparter med mer resurser och ekonomiska muskler är det svårt att driva sitt fall som enskild person. Ditt förbund kan hjälpa dig om det skulle behövas.

Tänk dock på att alltid kontrollera i avtalet var någonstans tvister ska avgöras. Det är inte ovanligt att utländska huvudmän anger sitt eget hemland.

Förbundet kan då inte hjälpa dig. Det innebär att du, vid en tvist, måste bekosta ditt juridiska ombud själv i det landet.

Se till att du inte står helt ensam den dag det börjar blåsa. Ett medlemskap i Säljarnas ger dig den hjälp du behöver från det att du skriver agentavtal till om du skulle hamna i juridiska tvister med huvudmannen.